

Utforske og skape med dans: Metode, progresjon, vurdering

Verksted 24.11.20

Ved Seilet, Oslo

I regi av Senter for dansepraksis

Kursholdere:

Elin Sofie Carlsen

Annette Brandanger

Bakgrunn for verkstedet:

Ressurser/ linker til fagplaner osv

Overordnet del: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>

Øvelser ved Elin Sofie Carlsen

Grunnelementer: kropp-rom-tid-kraft

Kropp:

1. Hilse på hverandre i ring:
En og en sier navnet ditt samtidig som eleven beveger en kroppsdel, de andre i ringen gjentar både navn og bevegelse. Til slutt gjentar alle bevegelsene etter hverandre, uten å si navn.
2. Fokusere på en kroppsdel og legge inn ulike kvaliteter
 - Se for deg en varm kule som beveger seg i f.eks arm. Hva skjer med armen?
Andre forslag: en myk fjær, en kniv, vann, et bankende hjerte osv...
 - Ulike bevegelsesverb inn i kroppsdelene, f.eks knær som stryker, hakker, klapper, løper, trykker, sykler osv...
 - I grupper lage en kroppsdel-dans. Hver for seg velger eleven en kroppsdel og lager en kort bevegelsessekvens. I grupper på 3-4 elever setter de sammen de korte bevegelsessekvensene til en minikomposisjon
Elevene viser uhøytidelig frem for hverandre, gjerne flere grupper samtidig. Gi hverandre respons på hvilke kroppsdelene som ble brukt.

Rom:

1. Kombinerer utforsking av kroppsdelar med utforsking av rom
 - Ulike retninger i rommet: fremover, bakover, sidelengs, på skrå
 - Nivåer: høy, lav, middels

 - Tenk at du står inne i en stor ball, maler hele ballen innvendig (høyt, middels, lavt) med ulike kroppsdelar og til slutt alle kroppsdelar samtidig

 - Elevene går individuelt en og en rundt i rommet i ulike retninger, samtidig som de får i oppgave å bevege ulike kroppsdelar på ulike nivåer. De kan stoppe på signal ved en annen medelev, og sammen med denne gjøre en liten dans med en spesifikk kroppsdel: f.eks skulder mot skulder. Eller de kan speile hverandre med en kroppsdel. Ideelt for små barn: løp rundt i rommet, når musikken stopper: frys og sett en spesifikk kroppsdel i gulvet eller mot en annen elev.

 - Lage en liten komposisjon i grupper på 3-4 elever. Bygge på kroppsdel-dansen (beskrevet under elementet "kropp") men elevene skal også tenke på å variere nivå og retning.
Elevene viser uhøytidelig frem for hverandre, gjerne flere grupper samtidig.
Gi hverandre respons på det de observerer med tanke på bruk av kroppsdelar, nivåer og retninger. Da styrkes begrepsutviklingen. Viktig at du stiller åpne spørsmål: Hva så du?

2. Bevisstgjøring rundt former:
 - I par fyller elevene hverandres negative (det rommet som ikke dekkes av kroppen) og positive (det rommet som dekkes av kroppen) rom.
 - I par eller større grupper: lag symmetriske og asymmetriske former. Be elevene være bevisst på å lage store, tydelige former og utforsk samtidig ulike nivåer og retninger i rommet. Lag deretter en liten komposisjon med to symmetriske og asymmetrisk former. Vis til slutt uhøytidelig for hverandre. Gjerne flere grupper samtidig.
 - I små grupper på 3-4: En elev er kunstneren og de andre elevene er leirklumper. Kunstneren komponerer statuer/lager en fryst komposisjon/bilde. Senere kan disse statuene/komposisjonene vises til medelever; som om de gikk på et museum. Refleksjon rundt hva de ser. Kunstneren kan gi sitt kunstverk en tittel.

Tid

Elevene leker med ulikt tempo på bevegelsene.

- De kan bevege seg så raskt de kan i rommet (gjerne med rask musikk) og fryse bevegelsen når de tror det har gått ett minutt. Lærer sjekker når de stopper opp i forhold til når det faktisk har gått ett minutt.

Deretter kan de bevege seg så sakte de kan i rommet (gjerne med sakte musikk) og fryse bevegelsen når de tror det har gått ett minutt. Lærer sjekker når de stopper opp i forhold til når det faktisk har gått ett minutt.

Felles refleksjon etterpå om hvordan vi oppfatter tid. Opplevs det som tiden går raskere når vi beveger oss raskere osv...

Kraft:

- Elevene leker med ulik grad av kraft i bevegelsene.
Refleksjon: hvordan henger grunnelementene kraft og tid sammen? Hva skjer ofte med graden av kraft når vi beveger oss raskt osv...

Kroppsdel-dansen: bruk tidligere komponert kroppsdel-dans/ andre egenlagde komposisjoner eller andre dansekomposisjoner som de ikke har laget selv: lek med ulik grad av tid og kraft på bevegelsene.

Øvelser med Annette Brandanger

Skapende oppgaver med progresjon

Materiale: Penner (gjærne i forskjellige farger) og papir

Viktig for alle skapende oppgaver:

- Ha tydelige mål om hva som skal utforskes,
- Ha en klar plan for visning, med tydelig begynnelse og slutt som rammer inn visningen. Hvordan du organiserer visningene er også viktig
- Gi elevene veiledning om hvordan de skal observere hverandre og verdsette hverandres arbeid "Appreciation". Hva ser du? Hva la du merke til? På hvilken måte brukte ? Osv
- Vær påpasselig med å følge opp de kreative prosessene, lærer beveger seg rundt fra gruppe til gruppe og sikrer bra prosesser og gode samarbeid. Sett ord på hva du ser, dette gir eksempler på hvordan å uttrykke seg i faget/begrepsbruk.

Skapende dans og plassering i rom:

1. Del opp klassen i mindre grupper, ca 5 stykk

Elevene tegner plasseringer i rom. Alle elevene får velge en formasjon hver. Du vil derfor ha like mange variasjoner som antall elever i gruppa Nr 1-5. Formasjonene skal være i kontrast til hverandre, være Symmetrisk/ Asymmetrisk, bruke liten plass og stor plass, eventuelt andre spennende relasjoner.

2. Elevene jobber i studio og finner sine plasseringer nr 1-5,
3. Øver på å skifte fra en formasjon til neste.
4. Ender opp med en liten dans. "

Vi viser til hverandre. Her skal den gruppen som ser på lukke øynene da gruppen beveger seg og åpne da de står stille, lærer styrer dette. Vær nøye med begynnelse og slutt

5. Refleksjoner rundt hva de opplevde og hvordan det var å se på denne koreografien
Hva så vi, hva la vi merke til? Oppdaget dere noe ekstra spennende?

Progresjon 1

Utforsk 4 bevegelsesmåter, rette linjer, S-buer, Sirkler og frihet (Spaghetti)

Legg til ulike variasjoner av disse i overgangene fra en plassering til en annen. Spesifiser også retning i rom ved de ulike plasseringene

Progresjon 2

Legg inn duetter, solo materiale som elevene allerede har bygget opp

Musikkvalg

Action dans som gjennomføres unisont

Denne oppgaven kan gjennomføres på mange kreative måter.

Viktig blir det å ha dialoger om valgmuligheter og observasjoner av hverandre.

Hva ser vi/ legger merke til? Og hvorfor legger vi merke til akkurat det?

Aksjons koreografi

Vi lager en tabell sammen som har 9 ruter

1	RULLE	2	SKLI	3	SMILE
4	SPARKE	5	BALANSERE	6	HOLDE
7	VIFTE	8	SNURRE	9	STOPPE

Velg ulike aksjoner i fellesskap, skriv disse inn i rutene

Del elevene inn i mindre grupper

Elevene skal ta utgangspunkt i et nummer, f.eks

- Eget mobilnummer
- Tilfeldige nummer som trekkes fra en hatt
- Gruppen bruker terning og kaster 6 ganger (da må rutene ha nummer 1-6)

I grupper velger elevene hvilke bevegelse de ønsker å bruke til de ulike aksjonene.

Valgte bevegelser øver de med presisjon på form, koordinasjon og dynamikk

Hver enkelt elev setter sammen bevegelsen som korresponderer med deres nummer. Dette blir deres dans.

Progresjon 1:

Legg inn fellesnevnerne i koreografien.

Eksempel:

- Alle hopper etter bevegelse nummer 3
- Alle roper Hepp før bevegelse nummer 5 eller etter bevegelse nummer 4
- Alle legger inn en frys som varer en telling
- Mulig med mange flere varianter her. Ønsker du å teste ut mer danseteater så legg inn stemme og tekst.

Progresjon 2

Elevene setter alle soloene sammen i en gruppekoreografi, la tilfeldighet oppstå. Muligheter for unisone bevegelser og ellers andre spennende sammensetninger

Finne en tydelig begynnelse og slutt, og hjelp elevene med å bli tydelig og artikulerte i arbeidet

Kart og kompass:

Elevene får pinner og papir. Alle skal tegne sin skolevei. Det er lov å være litt kreativ for å skape en spennende rute.

Elevene tegner vinduer, dører og ellers andre ting som kan hjelpe dem å finne retning i rommet hvor de skal bruke kartet sitt.

Elevene reiser seg og finner sin startposisjon.

Sammen skal de nå følge kartet, gjerne med en spennende musikk i bakgrunnen.

Progresjon 1

Elevene setter seg igjen med kartet foran seg.

Tegner inn ulike stasjoner hvor en aksjon vil skje. Lag symboler for hopp, snurr, spark, skli, frys osv. Disse tegnes inn i kartet. Lærer velger hvor mange.

Elevene går tilbake i rommet og nå skal de utføre dansen med aksjoner.

En klar startposisjon, hele reisen og en klar sluttposisjon.

Det er mulig at alle kjører samtidig og dansen er ferdig når sistemann er ferdig. Alle må stå stille til siste stund.

Progresjon 2

Det er også mulig å få alle elevene til å starte samtidig og slutte samtidig, da må de endre timing slik at alle koreografiene blir like lange.

Her bør det legges inn del-øvelser hvor elevene forstår ideen om å tilpasse tid i relasjon med andre elever.

Progresjon 3

Om det oppstår møtepunkter i rom kan elevene skape en duett.

Resurser:

[Body Space Image](#) by Miranda Tufnell

[The Frantic Assembly Book of Devising Theatre](#) by Scott Graham

